

TILDA
LOVELL

TILDA LOVELL

Intervju: Sara Michaëlsson och Magnus Haglund
Text: Sara Michaëlsson

Tilda Lovells konstnärliga universum befolkas av gåtfullt undanglidande hybridväsen, inte sällan med en vagt hotfull laddning. Ur metamorfoserna mellan natur, djur och människa föds varelser som tycks tillhöra många världar samtidigt. Med minutiöst utförda detaljer och noggrant utvalda fragment byggs scenerier där tiden upphör att vara linjär. Lämnningar och spillror från okända hav och magiska skogar animeras och får liv. Ett fantasins rum öppnar sig, drömligt och lockande i sin oförutsägbarhet.

Tilda Lovell

SOM KONSTNÄR ARBETAR Tilda Lovell i en mängd olika material och tekniker. Animation och video, installationer, skulptur och teckning. Mycket av det hon använder i sina verk härrör från naturen. Snäckor, stenar och koraller, trädgrenar och bark, djurskelett, kranier och ben. När hon bygger upp sina myllrande landskap och scenografier är det ofta med objekt i miniatyrformat, minimala men exakta i sitt detaljarbete.

Med *Oraklet*, den 120 centimeter höga bronsskulpturen som sedan 2015 finns i hörnet av Korsgatan och Kyrkogatan i Göteborg, mittemellan Buttericks och Domkyrkan, är det annorlunda.

– Det var en tävling om verk i offentlig miljö och jag blev tilldelad den här platsen, säger Tilda Lovell. En plats som genast triggade igång fantasin, mittemellan skämtartiklar och andlighet. Först funderade jag på att bygga en skulptur med material från Buttericks och sedan gjuta av den, men det blev inte bra. Sedan tänkte jag på hur litet av havet som är närvarande i stadsrummet, trots att Göteborg är en hamnstad. Jag ville göra någonting som blev en påminnelse om vattnets världar, skapa en annan närvaro mitt i kommersens centrum. En varelse av oklart ursprung som kanske kravlat sig ända in hit. Det finns snäckspår i marken, i riktning mot havet, om man tittar noga.

Musselskal, räkor, koraller, trollkrabba och snäckor växer på oraklets mörka bronsyta. Över huvudet och längs nacken hänger en stor bläckfisk. Den ena armen slutar i en sjöstjärnehand, ett av benen är en stor fisk, en stör, foten en stjärnfena. Det finns plats att slå sig ner mittemot, på en sten av samma granit som den oraklet sitter på. Nästan varje gång vi har passerat har människor stannat, kommenterat och rört vid skulpturen. Trots sitt ganska stränga och definitivt outgrundliga uttryck inbjuder den till kontakt, skapar kontakt. Mitt i gatan, bland människorna som passerar, tillgänglig

och oåtkomlig på en och samma gång.

– När jag kom på att jag kunde fortsätta att bygga med »mina« material – jobba snabbt med olika objekt från naturen, använda frigolit, limpistol, lera, spackel och trälim, sådant som jag brukar ha i ateljén – blev det genast enkelt, säger Tilda Lovell. Slipa, putsa och hacka, lägga lager på lager och sedan gjuta av allt i brons. Jag ser konsten som ett fritt rum där jag kan göra precis vad jag vill, där allt är möjligt. Jag kan vara allt på en gång. Filmare, regissör, scenograf, kostymmakare och maskör. När jag var liten och var ute på landet med familjen kunde jag försvinna från de andra och gå in i de där magiska världarna, sysselsätta mig i timmar med att leta efter saker ute i skogen eller samla snäckor och små fiskar nere vid stranden. Jag kan känna igen mig i det nu. Både i upptäcktsfärderna, själva sökandet och hanterandet efteråt, timmarna av arbete med detaljer. Fascinationen över det oerhört konkreta i att försöka ge liv åt döda material, att återuppväcka och återge liv. Animera. En värld med en helt egen tid och egna förlopp, frikopplad från allt annat.

Vi befinner oss i Tilda Lovells ateljé på Söder i Stockholm, där hon har installerat sig ganska nyligen. Sedan flera år tillbaka har Berlin varit basen och kommer nog att förbli så, även om drömmarna om att flytta ut på landet och bygga upp en större ateljé där, förverkligas.

– Tänk att få ha litet större plats och kunna låta allt man håller på med få vara kvar i rummet, säger Tilda Lovell. Som olika poler som reagerar mot och påverkar varandra, samtalar. Jag är en ganska rastlös person och tycker om att arbeta med flera projekt samtidigt. Men just nu, i den här fasen av mitt liv, längtar jag verkligen efter att få leva och arbeta nära naturen igen. Den har alltid varit en stor inspirations- och kraftkälla.

Vad var det som fick dig att välja ett liv som konstnär? Hur har vägen sett ut?

– En stark drivkraft och nyfikenhet som till slut fick det kreativa uttrycksbehovet att vinna över blygheten, eller snarare blev ett sätt att hantera den, säger Tilda Lovell. Min mamma är textilkonstnär och vårt hem såg inte ut som klasskompisarnas i Bifrost, Mölndal där jag växte upp. Som barn och framförallt i tidiga tonår ville jag helst av allt bara passa in och vara vanlig. Inte sticka ut och avvika, vara en i gänget. Det var ett rätt hårt klimat i skolan och jag var väldigt skoltrött. När jag var 15 flyttade jag till Dingle och gick på en folkhögskola där. Jag lärde mig allt om lantushåll, hur man bråkar lin, väver, passar barn, städar och dammsuger på rätt sätt. Det var en märklig blandning på skolan. En tredjedel punkare från Uddevalla, en tredjedel vilsna individer från Göteborgsområdet – däribland jag själv – och en tredjedel från trakten, som gick där för att deras mammor också hade gjort det. Enbart tjejer. Jag började att teckna ganska mycket där, det var en av många vägar in i konsten.

– Efter gymnasiet, på vårdlinjen, jobbade jag på dagis för att få ihop pengar för att kunna resa ut i världen. Först Mexiko och Centralamerika, tillsammans med en kompis. Efter bara några veckor skiljdes vi åt och jag fortsatte ensam, trots att jag mest av allt ville åka hem. Så småningom hamnade jag på ett slags meditations- och yogaretreat i Guatemala, där jag stannade i flera månader. Till slut kändes kravet på spirituellt andlighet svårhanterbart. Jag vara bara 19 och absolut inte redo att dra mig tillbaka från ett liv jag knappt hade börjat att leva. Efterhand blev de hierarkiska strukturerna och det subtila maktspelet allt tydligare och jag gav mig iväg. Men jag har nog alltid varit en sorts sökare och det som lockade mig då finns fortfarande kvar

som en längtan. Men koncentrationen och närvarokänslan, tillståndet när alla sinnen är öppna och mottagliga, hittar jag nu snarare i mitt eget skapande. De där portarna in i andra världar.

– Jag fortsatte att resa, bland annat till Asien och Australien, och jobbade på ekobondgårdar för att försörja mig. Jag såg helt nya sätt att leva och förhålla sig till världen, lärde känna människor som valt egna vägar. Under alla dessa resor samlade jag på mig material. En hel del av det som jag använt till oraklet kommer från mina långresor till olika världsdelar. I Sydney jobbade jag extra som konstmodell för att få ihop litet pengar. Lärarens sätt att tala om modellens betydelse – att uppgiften inte bara handlade om att gestalta mellanrumsformer och vinklar – var väldigt inspirerande. Att stå modell kan bli en övning i närvaro och koncentration. Att lära sig att uthärda smärtan i att stanna i samma position under flera timmar. När jag kom hem bestämde jag mig för att våga ta steget att söka till en konstskola. Jag kom in på Hovedskous konstskola och efter det följde Mejan, Kungliga konsthögskolan i Stockholm.

Under 2017 har Tilda Lovell dels ställt ut på Galleri Thomassen i Göteborg, dels haft en stor separatutställning på Norrtälje konsthall. Undervattens- och havstematiken präglar på olika vis bägge utställningarna. På Galleri Thomassen, med installationen *Möt mig i skuggorna*, är det snarast frågan om en nedstigning till en grottvärld. Utställningen *The Queen Conch* i Norrtälje, där utrymmet är mycket större, blir ett öppet hav med öar och stränder. En del objekt och detaljer återkommer, men i nya konstellationer och annorlunda betoningar. Med ljud, ljus, animation och skulptur skapar Tilda Lovell oöverblickbart myllrande scenerier där publiken kan röra sig fritt åt alla håll. En hel värld av detaljer att upptäcka och stannar kvar i. Miniaturvarelser och

egendomliga mutationer har lämnat spår efter sig i sanden. Stalaktiter och droppstensslott gör tiden obestämbar och utsträckt. Små spotlights ger suggestiva skuggeffekter och en fyr sveper långsamt sin ljuskägla över rummet. På väggarna projektioner och skuggspel, uppförstorade detaljer som gör det miniatyrmässiga monumentalt.

I sanden vilar ett huvud, ett självporträtt med slutna ögon. Ansiktet är övervuxet av snäckor och koraller, uttrycket koncentrerat och försjunket. Bakom ena örat sitter ett stort snäckskal, en öronsnäcka. Det vi möter är lika tvetydigt som drömbilder och lika föränderligt. De inre bildvärldarnas förvandlingskonst materialiseras framför våra ögon.

Hur hamnade du i undervattensvärldarna?

– Jag längtade efter hav, stränder och snäckor, säger Tilda Lovell. Vattnet är bara en yta över en helt okänd värld. Men mest av allt är det en nödvändig form av begränsning. Man måste välja ett spår för att kunna gå vidare, skapa ett sammanhang. Materialen är alltid viktiga. Just nu är jag upptagen av havs- och vattenliv. Först var jag

Jag har ärvt tre gamla tandläkarverktyg av en kompis morfar. Stålet är hårt, tunt och slitet, mycket finare hantverk än de som görs idag. Jag använder dem jämt till små skulptur- detaljer och får hjärklappning om jag inte hittar dem.

TILDA LOVELL

litet rädd att det skulle bli svårt att arbeta med snäckor. De är ju så vackra. Att det mörka skulle suddas ut och laddningarna försvinna. Sedan kom jag på att snäckor också är en form av skelett, lämningar av liv.

– Jag har tidigare jobbat mycket med skogen som utgångspunkt, använt mig av dess material och vad jag har hittat där. Gått nära, frilagt trädens känsliga hud under barken, med små valkar, rynkor och veck, som människohud. I utställningen *Bone Black* på Lars Bohman Gallery i Stockholm 2014, använde jag till exempel stora älgben, en hjortryggrad, en koskalle och andra skelettdelar i mina skulpturer och installationer. Ben, kranier och skelett har alltid en stark inneboende kraft, men nu ser jag en lika dubbelbottnad innebörd i snäckor. Inte minst i kontrasten mellan det egentligen döda snäckskelettet och de ömtåliga emaljytorna som ser ut som nyfödd, rosafärgad hud, en slemhinna.

– Jag tycker om det fysiska i själva skapandet. Både det som kräver muskelkraft och det närsynt pilliga. När de små lerklumparna får liv och börjar kommunicera, blir sina egna varelser. Bläckfisken som hänger över oraklets huvud väger tre och ett halvt kilo, ungefär som en nyfödd baby. Den var väldigt svår att gjuta, även om det ser lätt ut nu. Jag gjöt den i min ateljé i Berlin i 35 graders värme. Både bläckfisken och stören kommer från KaDeWe, det stora varuhuset i Berlin där man kan hitta det mesta. Det tog tid att gjuta och efter ett tag var stanken i ateljén nästan outhärdlig.

Varifrån hämtar du din inspiration?

– Mer från natur, människor, scenkonst, arkitektur och musik än från andra konstnärer faktiskt, säger Tilda Lovell. Även om jag alltid har fascinerats av surrealismen, av processer utom kontroll, som att använda »fel« hand när man tecknar till exempel.

Men också av folkkonst, art brut och förstås Hieronymus Bosch, vars triptyk Lustarnas trädgård jag använde som utgångspunkt för egna skulpturer för snart tio år sedan. När jag börjar att tvivla eller känner mig osäker brukar jag tänka på Peter Cornells formulering »Konstens uppgift är att erbjuda andra världar«.

Vilka konstnärliga utmaningar ser du framför dig?

– Som det känns nu finns det egentligen bara oändliga möjligheter att förvalta. Det handlar om att välja och gå vidare, låta praktiken avgöra och leda processen. Tiden i ateljén är det viktigaste av allt. Det är ovärderligt att kunna gå in i skapandet och låta det växa fritt.

Hur har du tänkt kring utställningen i Stenasalen i december?

– Det är speciellt och väldigt roligt att få visa vad jag gör här i Göteborg, säger Tilda Lovell. Få ge något tillbaka till alla dem som finns här. Min familj, alla vänner och bekanta. Det kommer att bli någon sorts fortsättning och utveckling av undervattens temat, havsvärlden. Här har jag också tillgång till teknik för att till exempel göra videoinstallationer som samspelar med varandra. Skapa ett rum där många saker pågår samtidigt. Vi får se vad det blir, jag har inte riktigt bestämt mig än. Jag arbetar alltid med det befintliga rummet som utgångspunkt, men det är viktigt att lämna plats för det oväntade. Låta sig överraskas.

